

5747 Sayılı Kanun İle Yapılan Düzenleme Sonucu 95/6430 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Uygulaması Hakkında

Belge türü	Sirküler
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Sirküler no	GVK-73/2009-3/ Basit Usulde Vergilendirme-10
Tarih	14.08.2009

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

Gelir Vergisi Sirküleri/73

Konusu	: 5747 Sayılı Kanun ile yapılan düzenleme sonucu 95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının uygulaması
Tarihi	: 14/08/2009
Sayısı	: GVK-73/2009-3/ Basit Usulde Vergilendirme-10
İlgili olduğu maddeler	: Gelir Vergisi Kanunu Madde 46 ve 51
İlgili olduğu kazanç türleri	: Ticari Kazanç

1. Giriş

5747 sayılı Büyükşehir Belediye Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun[1] ile yapılan düzenleme sonucu 95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının[2] uygulamasında karşılaşılan tereddütler bu sirkülerin konusunu oluşturmaktadır.

2. Konu İle İlgili Mevzuat ve Yargı Kararları

2.1. Gelir Vergisi Kanununda Yer Alan Düzenlemeler

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 46 ncı maddesinde; "47 ve 48 inci maddelerde yazılı şartları topluca haiz olanların ticari kazançları basit usulde tespit olunur." hükmü yer almakta olup, son fıkrasında "Basit usule tabi olmanın şartlarından herhangi birini takvim yılı içinde kaybedenler, ertesi takvim yılı başından itibaren gerçek usulde vergilendirilirler. Basit usulün şartlarına haiz olanlardan, bu usulden yararlanmak istemediklerini yazı ile bildirenler, bu talepleri doğrultusunda takip eden ay başından veya izleyen takvim yılı başından, yeni işe başlayanlar ise işe başlama tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirilirler. Herhangi bir şekilde gerçek usulde vergilendirilecek olanlar ve gerçek usulde vergilendirilen mükellefler, bir daha hiç bir şekilde basit usule dönemezler. Bu kişilerin aynı türden iş yapan eş ve çocukları da bu faaliyetleri nedeniyle basit usulden yararlanamazlar" hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanunun basit usulün hududunun açıklandığı 51 inci maddesinde, basit usulden faydalanamayacaklar sayılmış olup, maddenin (12) numaralı bendinin verdiği yetkiye dayanılarak çıkartılan 12.01.1995 tarihli ve 95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile büyükşehir belediyesi olan illerin (Erzurum, Diyarbakır, Sakarya ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisine alınan yerlerden, yeni bağlanan mahallelerle birlikte 2000 yılı genel nüfus sayımındaki nüfusu 30.000'den az olan yerler hariç) mücavir alan sınırları da dahil olmak üzere büyükşehir belediye sınırları içinde;

- a) Her türlü emtia imalatı ile uğraşanlar,
- b) Her türlü emtia alım-satımı ile uğraşanlar,
- c) İnşaat ile ilgili her türlü işlerle uğraşanlar,
- d) Motorlu taşıtların her türlü bakım ve onarım işleriyle uğraşanlar,
- e) Lokanta ve benzeri hizmet işletmelerini işletenler,
- f) Eğlence ve istirahat yerlerini işletenler,

01.05.1995 tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirme kapsamına alınmıştır.

Diğer taraftan, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun[3] geçici 2 nci maddesine göre, büyükşehir belediye hudutları içinde kalmış bulunan yerlerde, 95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında belirtilen faaliyetlerde bulunan mükelleflerin vergilendirme şekilleriyle ilgili olarak 253 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği[4] ile 13.01.2005 tarihli ve 29 sayılı Gelir Vergisi Sirkülerinde ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır.

2.2. 5747 Sayılı Kanunda Yer alan Düzenlemeler

5747 sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasında, "Büyükşehir belediye sınırları içinde bulunan ve ekli (42) sayılı listede adları belirtilen ilk kademe belediyelerinin tüzel kişilikleri kaldırılarak aynı listede belirtilen ilçe belediyelerine mahalleleri veya mahalle kısımları ile birlikte katılmıştır." hükmüne yer verilmiştir.

Kanunun geçici birinci maddesinde, ekli (44) sayılı listede adları yazılı belediyelerin tüzel kişilikleri, ilk genel mahalli idareler seçiminden geçerli olmak üzere kaldırılarak köye dönüştürüleceği; geçici ikinci maddesinde ise, bu Kanunla kurulan belediyelerin organlarının seçiminin ilk genel mahalli idareler seçimiyle birlikte yapılacağı, bu Kanunla mahalleye veya köye dönüşen veya il ya da ilçe belediyesine katılan belediyelerin tüzel kişiliği, organları ve bunların hak, yetki ve görevleri ilk genel mahalli idareler seçimine kadar devam edeceği belirtilmiştir.

2.3. Yargı Kararları

Anayasa Mahkemesinin 31.10.2008 tarih ve E:2008/34, K:2008/153 sayılı, Yüksek Seçim Kurulunun 12.02.2009 tarih ve 153 sayılı Kararları uyarınca, 29 Mart 2009 Mahalli İdareler Genel Seçimlerine katılan belediyelerin tüzel kişilikleri devam etmektedir.

3. Değerlendirme

5747 sayılı Kanunla yapılan düzenleme sonucu büyükşehir belediye sınırları içerisinde 95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında belirtilen faaliyetlerde bulunan mükellefler aşağıdaki şekilde vergilendirilecektir.

3.1. Büyükşehir belediye sınırları (mücavir alan sınırları dahil) içerisinde bulunan ve 5747 sayılı Kanun uyarınca tüzel kişilikleri kaldırılan belediye sınırları içerisinde, öteden beri basit usulde vergilendirilen mükelleflerden 95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında belirtilen faaliyetlerde bulunanlar, basit usule tabi olmanın şartlarını yasa gereği yıl içinde (5747 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca 29.03.2009 tarihinde) kaybetmiş olduklarından 01.01.2010 tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirilecektir.

3.2. Tüzel kişiliği 5747 sayılı kanunla kaldırılan belediyelerin sınırları içerisinde anılan Kararnamede belirtilen faaliyet konularında 29.03.2009 tarihinden sonra yeni işe başlayan veya mevcut işine anılan faaliyetleri ilave eden mükellefler işe başlama tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirilecektir.

3.3. Anayasa Mahkemesinin 31.10.208 tarih ve E:21008/34, K:2008/153 sayılı, Yüksek Seçim Kurulunun 12.02.2009 tarih ve 153 sayılı Kararları uyarınca 29 Mart 2009 Mahalli İdareler Genel Seçimlerine katılan belediyelerin tüzel kişilikleri devam ettiğinden, bu belediyelerin (mücavir alanlar dahil) sınırları içerisinde faaliyette bulunan ve öteden beri basit usulde vergilendirilen mükelleflerin, genel ve özel şartlarını topluca taşımaları kaydıyla basit usulde vergilendirilmesine devam edilecektir. Bu yerlerde yeni işe

başlayan veya faaliyet konusunu deęiřtiren mükelleflerin durumunun ise mevcut hükümlere göre deęerlendirileceęi tabiidir.

Diğer taraftan, 5216 sayılı Kanun ile büyükşehir belediye sınırları içine alınan ve 2000 yılı genel nüfus sayımındaki toplam merkez nüfusu 30.000'den az olan yerlerde 95/6430 sayılı Kararnamede belirtilen faaliyetlerle uğraşan mükelleflerin kazançlarının basit usulde tespit edilmesine devam edebilecek olup, bu yerlere yeni mahalle - köy bağlanması veya nüfus artışı gibi nedenlerle 2000 yılı genel nüfus sayımından sonra nüfusunun 30.000'in üzerine çıkmasının bir önemi bulunmamaktadır.

Duyurulur.

Mehmet KİLCİ

Gelir İdaresi Başkanı

[1] 23/03/2008 tarih ve 26824 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

[2] 01/04/1995 tarih ve 22245 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

[3] 23.07.2004 tarih ve 25531 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

[4] 05/11/2004 tarih ve 25634 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resm işlemlerde Resm Gazete metni esastır. — 18.09.2026